

แผนจัดการเรียนรู้ ที่ ๓

ทศ๑๒๐๑ วรรณกรรมอีสาน ๑ ช่วงชั้นที่ ๔ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ เวลา ๓ ชั่วโมง
หน่วยการเรียนรู้ ลักษณะทั่วไปของวรรณกรรมอีสาน

สาระสำคัญ

วรรณกรรมอีสานมีมากมายหลายประเภท สืบทอดมาทั้งโดยการบอกเล่าและเป็นลาย
ลักษณ์อักษร มีรูปแบบฉันทลักษณ์เฉพาะตัว เป็นสิ่งที่มีคุณค่าและควรอนุรักษ์สืบสาน

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

บอกลักษณะทั่วไปของวรรณกรรมอีสานได้

จุดประสงค์การเรียนรู้

- ตอบคำถามเกี่ยวกับลักษณะทั่วไปของวรรณกรรมอีสานได้
- รายงานลักษณะทั่วไปของวรรณกรรมอีสานด้วยภาษาไทยอีสานได้

สาระการเรียนรู้

- ความรู้เกี่ยวกับลักษณะทั่วไปของวรรณกรรมอีสาน
- ทักษะการรายงานด้วยภาษาไทยอีสาน

คุณลักษณะที่ปลูกฝัง

การทำงานร่วมกับผู้อื่น

กิจกรรมการเรียนรู้

ชั่วโมงที่ ๑

- ให้นักเรียนเล่านิทานพื้นบ้านที่รู้จัก (ถ้านักเรียนไม่รู้ ครูเล่าให้นักเรียนฟัง ๑ เรื่อง)
- ครูแจ้งจุดประสงค์ กิจกรรมและการประเมินผล
- ครูแจกคำถามเรื่องลักษณะทั่วไปของวรรณกรรมอีสานให้นักเรียนทุกคน
- นักเรียนจัดกลุ่ม ๕ กลุ่ม ศึกษา อภิปรายและสรุปจากใบความรู้เรื่องลักษณะทั่วไปของ
วรรณกรรมอีสาน กลุ่มละเรื่อง ดังต่อไปนี้

กลุ่มที่ ๑ ความเป็นมาและประเภทของวรรณกรรมอีสาน

กลุ่มที่ ๒ ฉันทลักษณ์ของวรรณกรรมอีสานและคำประพันธ์อีสานประเภทกาพย์

กลุ่มที่ ๓ คำประพันธ์อีสานประเภทกลอนและโคลง

กลุ่มที่ ๔ คำประพันธ์อีสานประเภทส่ายและโสก

กลุ่มที่ ๕ คุณค่าและการสืบสานวรรณกรรมอีสาน

ชั่วโมงที่ ๒-๓

๑. นักเรียนแต่ละกลุ่มรายงานหน้าชั้นด้วยภาษาไทยอีสาน
๒. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปลักษณะทั่วไปของวรรณกรรมอีสาน
๓. นักเรียนเขียนข้อสรุปในสมุดบันทึก
๔. นักเรียนตอบคำถามในใบคำถาม
๕. ครูตรวจ ประเมินและแจ้งผลการประเมินให้นักเรียนปรับปรุงแก้ไขในคาบต่อไป

สื่อการเรียนรู้

๑. ใบความรู้เรื่องลักษณะทั่วไปของวรรณกรรมอีสาน
๒. คำถามเรื่องลักษณะทั่วไปของวรรณกรรมอีสาน ๑๐ ข้อ

การวัดผลประเมินผล

๑. กระบวนการวัด

สิ่งที่วัด	วิธีการ	เครื่องมือ
๑. ความรู้เกี่ยวกับลักษณะทั่วไปของวรรณกรรมอีสาน	ข้อ ๑ ครูตรวจการตอบคำถามเรื่องลักษณะทั่วไปของวรรณกรรมอีสาน	ข้อ ๑ คำถาม
๒. ทักษะการสื่อสารด้วยภาษาไทยอีสาน	ข้อ ๒ ครูและนักเรียนสังเกตการพูดรายงาน	ข้อ ๒ แบบประเมินการพูดรายงาน
๓. คุณลักษณะที่พึงประสงค์ (การทำงานร่วมกับผู้อื่น)	ข้อ ๓ ครูและนักเรียนสังเกตกิจกรรมกลุ่ม	ข้อ ๓ แบบประเมินกิจกรรมกลุ่ม
	สอบวัดผลปลายภาค	แบบทดสอบ

๒. เกณฑ์การวัดและประเมินผล

- ๒.๑ การตอบคำถามเรื่องลักษณะทั่วไปของวรรณกรรมอีสาน
 - ระดับ ๓ (ดีมาก) ถ้าตอบได้ถูกต้อง อธิบายเพิ่มเติมได้ชัดเจน ๙-๑๐ ข้อ
 - ระดับ ๒ (ดี) ถ้าตอบได้ถูกต้อง อธิบายเพิ่มเติมได้ชัดเจน ๖-๘ ข้อ
 - ระดับ ๑ (ปรับปรุง) ถ้าตอบได้ถูกต้อง น้อยกว่า ๖ ข้อ หรือไม่อธิบายเพิ่มเติมต้องค้นคว้าเพิ่มเติมและตอบใหม่
- ๒.๒ การรายงานลักษณะทั่วไปของวรรณกรรมอีสานด้วยภาษาไทยอีสาน
รายละเอียดปรากฏในแบบประเมินการพูดรายงาน
- ๒.๓ การทำงานร่วมกับผู้อื่น
รายละเอียดปรากฏในแบบประเมินกิจกรรมกลุ่ม

๒.๔ การทดสอบปลายภาค ให้นักเรียนเขียนความรู้เกี่ยวกับลักษณะทั่วไปของ
วรรณกรรมอีสาน รายละเอียดปรากฏในแบบทดสอบปลายภาค (ดูที่ภาคผนวกท้ายเล่ม)

กิจกรรมต่อเนื่อง

มอบหมายงาน " การสืบค้นนิทานพื้นบ้านในท้องถิ่น " อย่างน้อยคนละ ๑ เรื่อง
กำหนดส่งงานประมาณสัปดาห์ที่ ๑๗ จะติดตามความก้าวหน้าเป็นระยะ

เครื่องมือเพิ่มเติม

๑. คำถามเรื่องลักษณะทั่วไปของวรรณกรรมอีสาน
๒. ใบความรู้เรื่องลักษณะทั่วไปของวรรณกรรมอีสาน
๓. แบบประเมินกิจกรรมกลุ่ม
๔. แบบประเมินการพูดรายงาน

คำถาม
เรื่อง ลักษณะทั่วไปของวรรณกรรมอีสาน

ชื่อ.....ชั้น.....เลขที่.....

คำชี้แจง

ให้นักเรียนศึกษาจากใบความรู้และฟังการรายงานของเพื่อนอย่างตั้งใจเพื่อตอบคำถามต่อไปนี้

๑. ยี่ตลีสอง คองลีสี่ คืออะไร มีความสำคัญอย่างไร

.....
.....
.....

๒. เหตุใดวรรณกรรมอีสานจึงมีลักษณะคล้ายวรรณกรรมทางภาคเหนือ

.....
.....

๓. วรรณกรรมอีสานประเภทมุขปาฐะมีลักษณะอย่างไร มีอะไรบ้าง

.....
.....

๔. คำทวยคืออะไร จงยกตัวอย่าง

.....
.....

๕. หมอลำมีกี่ประเภท อะไรบ้าง

.....
.....

๖. วรรณกรรมประเภทลายลักษณ์ มีอะไรบ้าง

.....
.....

๗. จงยกตัวอย่างวรรณกรรมประเภทนิทานชาดก

.....
.....

๘. ฉันทลักษณ์หรือท่วงทำนองของวรรณกรรมอีสานมีกี่ประเภท อะไรบ้าง

.....
.....

๙. บทกลอนต่อไปนี้ เป็นท่วงทำนองแบบใด ใช้ซ้ำร้องอะไร

ของบ่غام มีนามหลายอย่าง สระเปล่าว่าง หาน้ำบ่มี
เป็นบุรี หาพระยาบ่ได้ เป็นต้นไม้ ใบเหี้ยนหล่ำสม
เป็นจวันม ฮีดน้ำบ่ย่อย เป็นสาวจ้อย ปะไปเปื่อยโต

เป็นท่วงทำนองประเภท.....ใช้ซ้ำร้อง

.....

๑๐. บทกลอนต่อไปนี้ เป็นท่วงทำนองแบบใด ใช้ซ้ำร้องอะไร

อันหนึ่ง สรรพสัตว์แผ่นดิน ยากง่ายคือกิน จังค้อยมีหลับนอน ผ่อนแสงคืนเช้า
คนเกิดมากินข้าว ปลูกาขึ้นต่อน นั้นแล้ว คั้นว่า จินจี้คว่ำ ดีแล้วจึงกิน ทำนเอย
จักกินดิบบ่ได้ เหมือนตั้งเตียรัดสาน ให้ผู้จักแต่งของกิน แชนหัวแสงกำ
คือให้เฮียนแกงต้ม สุกดีแกงอ่อม ต้มอ่อมชั้ว กินแล้วชนหัว

เป็นท่วงทำนองประเภท.....ใช้ซ้ำร้อง

.....